¶ Ne deſpemus oīno neq̃ nimium
preſumamus. ¶ Sermo xxi.

NEmo deſpet: ſi ꝑ ociū ⁊ inerti
am plurimū tpis fuerit trans
actū: qn̄ vel ꝑuo tantuꝫ cuncꝫ
cōpenſare liceat opando: quātū neqꝫ
omni ſupiori tpe factitare potuiſſet.
nam ſi is qui xp̄i fidem antea nunq̄
attigiſſet: principio ſtatim tam clarus
euaſit. longe magis et hi qui eam ſint
iampridē conſecuti. Quare cū quis p̄
teriti tempis iacturam: tā breui ſarci
ri poſſe intelligat: ſegniorē ſe nihil p̄
ſtet: ē eni futurū oē incertum: dies qꝫ
dn̄i non ſecus ac fur quiſpiam dormi
tantibus nobis inopinato incūbit. vi
gilātib⁹ ṽo nihil obſiſtit: neqꝫ abdu
cet imparatos: neqꝫ excitos et abſti
nentes aggredietur vt p̄do: quin vti
regius nūcius euocabit: ad bona illa
nobis longe an̄ parata. q̄ ſi fuerimus
forte ſopore capti: q̄ꝑmū inuadꝫ Ne
mo itaqꝫ obdormiſcat: nemo vel hebe
tior fiat: vel tardior ad virtutē. id eī
dici ſomnolentia poteſt. Nū eſtis ne
ſcij dormiētibus nobis nihil eſſe ī tu
to: facileqꝫ inſidiatū iri poſſe. vigilan
tibus vero haud opus eſſe cuſtodia:
ſoporatis āt ⁊ ſomno captis: vel mul
tis ſepe diſpoſitis excubijs pereūdū
fore? et ita vt neqꝫ portis neqꝫ vecti
bus aut cuſtodib⁹ vllis prohibere p̄
donum irruptionē poſſimus Quorſū
hec? vt intelligatis ſi vigilantiā pre
ſtiterimus: fore vt nulla alioꝝ ope in
digeamus: ſi vero ſomno erimus op
preſſi: neqꝫ aliena quidē vel magna ſb
ſidia nobis eſſe aliquid ad tutelā va
litura. Scōꝝ viroꝝ fieri orōnum par
ticipē: optimū eſt: tum tn̄ cū boni ali
quid et ipſi factitamus Dicet aliquis
Si ipſe in officioſa aliqua actiōe ſuꝫ.
quid alienis precibus opus habeo?
neqꝫ eni te veliꝫ egentē aliena ope ef
ficias: verū ſi bone mentis erim⁹ cō
potes: hac re indigere nos exiſtimabi
mus. ſiquideꝫ paulus nunq̄ ſe alioꝝ
votis carere dixerit: naꝫ etſi oratores
illi haudquaq̄ digni viderentur: pro
ſe precari: neqꝫ ſibi aliquo mō pares:
At tu: q̄d mihi inquies alioꝝ precib⁹
opus eſt: quas neqꝫ petrus ipſe repu
diarit? ſiquidem oratio ait: fiebat ſine
intermiſſione ab eccl̄ia ad deū pro eo:
tu vero illam paruiducis? quinimmo
eo magis opus hēs: q̄ min⁹ exiſtīas
te indigē. naꝫ ſi pauli fores ſimillim⁹:
eēt tibi vel aliena orō neceſſaria. No
li te efferre ne humilis fias. Itaqꝫ q̄d
ante dixeram: vel nos bonum opan
tes: iuuāt plurimū aliene preces: audi
et Paulum hoc pacto dicentē. Scio
aūt q̄ hoc mihi cedet pro veſtris pre
cibus: et permiſſione ſpūs Jeſu chri
ſti: ad ſalutem. Et rurſum. Vt ex ml
toꝝ perſona ob donū q̄d in me eſt col
latuꝫ a multis ꝑ me gratie referātur.
Tu ṽo rurſum: quid opus precibus
hēo alienis? q̄ ſi ī ocio erimus: nemo
ꝑfecto nob: orādo aliq̄d poterit vtili
tatis afferre. Quid eni iudeos iuuit
Hieremias? nonne tertio deū adiuit:
tertioqꝫ ne pro eo populo oraret ꝓhi
bit⁹ eſt? non eni inquit de⁹ te exaudiā
Quid ſaulem ſamuel? nonne ꝓ eo ad
vltimū vſqꝫ diem: preter preces: ⁊ la
chrymas fudit? quid preterea idē ille
iſraelitis profuit cuꝫ diceret. mihi au
tem abſit peccatum ſubire vt deſinaꝫ
pro vobis orare? nōne omnes interi
bant? Dicet quiſpiam. Ergo nihil ꝓ
ſunt orationes? quinimmo ⁊ iuuant
plurimum: ſed tum cū aliquid et nos
boni pagimus. nā operantib⁹ nobis:
cooperantur et iuuant. coopatur eni
quis et adiumento ē agitāti aliquid:
q̄ ſi deſes mācbis ⁊ ocioſus: nihil ma
gne vtilitatis conſequere. nam ſi qui
rent aliorum preces: deſides nos et

pigros:ſbleuare ad celos:qd impedit
quominus et ipſi gentiles oẽs Chri
ſti fidẽ conſequãtur?nõne pro vniuer
ſo terraꝝ orbe oramus?nonne ⁊ idem
illud Paulus faciebat?nonne ⁊ reli
quos precãdo petim⁹ ſaluos fieri :et
cõuerti ad deuꝫ?cur etiã ex improbis
boni efficiuntur:ſi nihil ex ſe vt exiſti
matis orõnes eiuſmodi conferũt vti
litatis?que proculdubio magnũ ĩ mo
dum conducũt.ſi ipſi nobis pro viri
bus opis aliquid attulerimus . Vt
ſi volueris quantũ commoditatis af
ferant huiuſcemodi preces edoceri:a
nimaduerte Corneliũ et Tabitẽ illã:
audi ⁊ Jacob ad Labã dicentẽ niſi de
us patris mei Abraam ⁊ timor Jſa
ac mihi offuiſſet:nunc me vacuũ dimi
ſiſſes.audi rurſuꝫ ⁊ deũ ipſum hoc pa
cto dicentem. Defendam auteꝫ ciuita
tem hanc me ꝓpter:⁊ dauid ſerui mei
gratia.verum quo tempꝫ hec deus lo
cutus eſt.niſi ezechie vere iuſti?nã et
ſi eãdeꝫ vim orationes in improbos
et ſceleratos haberẽt:cur deus hiſdẽ
illis non vſus eſt verbis:cum Nabu
chodonoſor ciuitati illi exercitũ hoſti
liter admouiſſet.ſed potius hoſtibus
tradidit diripiendã? Quoniam maxi
ma in ea creuiſſet neqcia. Orauit etiã
iterato ſamuel idem:ꝓ iſraelitis et ef
fectus eſt voti compos:tũ tamẽ cum
illi eẽnt deo accepti:eoqꝫ de hoſtibus
victoriã retulerunt. Dicet rurſum qſ
piã Quid mihi aliena comprecatione
opus eſt ſi ipẽ deo morẽ geſſero?caue
heus tu ne id amplius dixeris : quin
immo op⁹ illa eſt ⁊ maxime opus .au
di quippe deũ de amicis Job hoc pa
cto loquẽtẽ Et orabit inquit pro vo
bis ⁊ relinquetur vobis peccatũ .qui
et ſi peccaſſent.non tamẽ erãt grauio
ri ſcelere obſtricti. iuſtus ꝟo ille :qui
amicis orando ſaluti fuit:⁊ iudeoruꝫ
tempꝫ claruit.nequiuit tamen eoſdeꝫ
perdendos tutari:ac ſaluos reddere.
Nõ vt intelligas:audi deum ꝑ ꝓphe
tam loquenteꝫ Si aſtiterint noe iob
et daniel:non liberabunt filios ſuos
et filias:quoniaꝫ ſuperabundauit ma
litia. Et rurſum. Si ſteterit Moiſes
et ſamuel inquit:neqꝫ id aſſequentur
Aduerte autem quo pacto illud duo
bus ꝓphetis fuerit renuntiatum qui
pro iudeis ambo cõprecati:nihil ſunt
pro voto conſecuti . Ezechiel etiam
heu mihi inquit domine:perdes tu re
liquias iſrael?deĩde vt oſtendat ſe de
us iuſte id facẽ:aperuit huic ⁊ iudeoꝝ
errata:inſuper palam facit:non eaꝓ
ter ꝙ ſe paruifaceret:eius preces nõ
fuiſſe admiſſas.ſatis inquiens hec ti
bi ad perſuaſionem valeant : non vt
nulla tui apud me ratio conſtet : ora
tiones tuas minus fuiſſe exauditas :
quin pro innumeris iſtorum erratis:
pro quibus ſis ipſe deprecatus Nec
immerito talia Ezechielem affatur .
fuerat enĩ is pleraqꝫ paſſus . Dixiſti
inquit mihi pro foribus cibuꝫ capeꝫ:
et cepi:imperaſti ſuper alterum latus
quieſcereꝫ:et quieui:mandaſti ꝑ fora
men delatus exireꝫ:et exiui.ſuſtuliſti
vxorem et iniunxiſti ne flereꝫ:nec fle
ui:quin tuli viriliter :et alia complu
ra iudeorũ gratia feci. nunc vero me
pro eis orantem non audis?quid de⁹?
nequaqꝫ.non enim te paruifaciens id
ago.ſed ſi iob vel daniel ipſe pro fili
is iſrael orauerint:non exaudiã . Ad
hieremiaꝫ vero qui in exequẽdis dei
mandatis:⁊ ſi minora perpeſſum:mul
ta tamen ob illoꝝ improbitatem ſuſti
nuerit:quid deus dicat intellige Nõ
vides q̃ iſti faciũt?huic ita eẽ affirmã
ti:petentiqꝫ ſe ꝓpter:illis venia con
cederetur:his verbis reſpondet. Si
aſtiterint Job et Samuel ipſe :non
parcam . Primus inſuper legiſlator
qui iudeos frequẽti⁹ liberauit dicẽs

Si dimiſeris eis pctm̄:dimitte:ſin au
tem et me tolle.ſi hoc tp̄e ſupereſſet:
eadē qꝫ illa dictitans flagitaret.ꝓcul⸗
dubio non impetraret:quinetiã ſi ſa
muel ipſe qui rurſum eos ſeruauit:⁊
ab ineunte etate omnibus fuit admi
rationi:idem expoſceret haudquaq̄
aſſequeretur. Qđ quidē mirū admo⸗
dum videri debet.cū de moiſe dictũ
illud fuiſſe conſtet.hunc deus quēad
modū ad amicū beniuolus:nulꝭ eni⸗
gmatibꝰ aut fucatis verbis alloque
batur. Itē de ſamuele et illud In pri⸗
meua ſibi appui etate ⁊ occluſa vatici
nia aperui.erat enim inquit precioſuz
verbum:neqꝫ erat viſio diſtinguens.
Quocirca vel ſi hi oēs deo corā oran
tes aſtiterint:nihil ꝓficiēt:neqꝫ noe:
de quo ita loquitur deus Juſtus ⁊ ꝑ
fectus in generatiōe ſua .neqꝫ Job: q̇
integer et iuſtus et verax ac dei cul
tor ē appellatus:nec daniel ipſe: q̇ eti
am ꝓ deo habitus eſt: coꝝ filios aut
filias liberabunt. Hec itaqꝫ cuz ita eſ
ſe intelligamus:ſcōꝝ preces minꝰ erūt
per nos negligēde:neqꝫ illis prorſus
confidēdū:ne forte his fiſi inerti ocio
torpeamus.quoꝝ altero verēduz eſt:
ne ſegniores reddamur et fruſtra pa
tiamur inſidias.altero ne e maxīo lu
cro excidamus:quinimmo hortemur
ceteros pro nobis orent: ⁊ manꝰ por
rigāt.nos vero ad virtutē oī conatu ni
tamur vt futura illa conſeq̄mur bō:q̄
deū colētibus:ſtatuta ac ꝓpoſita ſunt

¶ De vanitate mūdi ſpernenda et
pulcra concluſio de ſacramento eu⸗
chariſtie. ¶ Sermo xxij.

Quemadmodū inquit ī diebꝰ
Noe erant que et nuptui tra
derentur:et qui vxores duce
rent.ſic et predictum id ante fuit: et
nunc annos iam quadringentos:vel
eo amplius predicit deus .nemo eſt
tamen qui rem hanc animaduertat:
quin potius eam quaſi commentiti⸗
am et ridiculam:pleriqꝫ arbitrantur.
neminem timor capit:luget nemo: ne
mo pectus oppulſat. ignis interea flu
uius ebullit:inardeſcit flāma. nos ve
ro delicijs ⁊ luſibus opam damus: et
peccato ſumus impudenter obnoxij:
nemo diem illum mente ꝑuoluit:nēo
pn̄tia hec breui lapſura meditat᷑:tam
etſi rebus ipſis diebus ſingulis pro⸗
clamantibꝰ ſignificātibus qꝫ idē illud
Siquidē nos neqꝫ acerbe ⁊ immatu
re mortes:neqꝫ rerum immutationes
vel nobis ſuperſtitibus effecte:neqꝫ va
litudines ⁊ morbi caſtigant: quas re
rū varietates nō ſolū licet in noſtris
corporibus:q̇n et in elementis ipſis
conſpicari.quotidie enim ⁊ in oīm̄ eta
te cōtemplamur interitū:in cūctis qꝫ
ex rerum euentu inſtabilitas quedaz
exprimitur ⁊ ſignificatur. Nō hyems
non eſtus:non ver:non autumnus ꝑ
petuo manent.ſed decurrunt omnia:
euolant et labūtur.quid dicam de flo
ribus?quid de magiſtratibus ⁊ princi
pibꝰ ipſis:q̄ꝝ vel pn̄s in craſtinū nul
la ē vita?q̇d porro de opulētis?q̇d de
īſignibꝰ ⁊ claris edificijs?q̇d de nocte
ac die?q̇d de ſole: q̇d de luna: q̄ imm̄i
nuit᷑ nonnūqꝫ et celat᷑? Itēqꝫ ⁊ ſol obte
git᷑ ꝑſepe ⁊ caligīe.nihil deiqꝫ q̄d viſi⸗
bile fuerit :ꝯtinuo manet.aīa hec tm̄ q̄
nobis ineſt (etſi neglecta) eterna eſt.
at rebꝰ q̄ immutari pn̄t tāqꝫ ꝑpetuis:
oī ſtudio ⁊ cura incūbimus:illiꝰ vero
nullā hēmus in eternū mānſure rōnē
Dicet aliquis. Dominis illius mag
na eſt potentia .verū duratura in po
ſterum vſqꝫ diem et paulo poſt:interi
tura:q̄d ita eē ex longe oli potētiori
bus patet:q̇ nuſqꝫ in pn̄ti apparent.
Nec ſecꝰ ſe habet hec vita:qꝫ ſomniū
aliquod ac ſcena:qua ſublata: rerum
ille omnes varietates diſſoluuntur.